

De Digitale Snelweg

Vogels kijken langs De Digitale Snelweg

Nummer 71

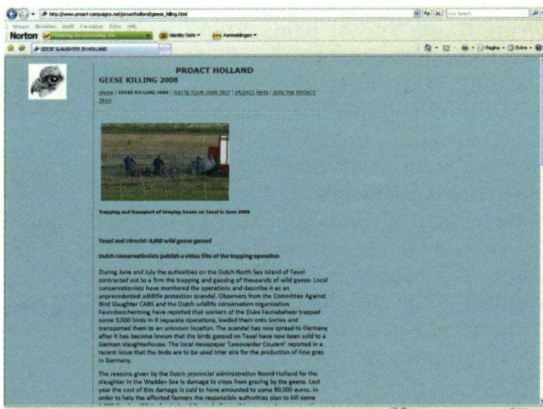
Peter Meijer

Genzen vergassen

In de afgelopen periode was het vergassen van ganzen het meest besproken onderwerp in de berichten die via Eurobirdnet Nederland werden verspreid. Niet alleen in e-mails, maar ook in veel andere media werd er aandacht besteed aan dit euvel. In aflevering zeventig van deze rubriek schreef ik er al over. De gemeente Texel ontving in de maand juni per e-mail bijna negenhonderd reacties over het vergassen van de ganzen. Het doden van de ganzen heeft ruime aandacht in de landelijke media gekregen. Henri Bouwmeester meldde dat de Texelse afdeling van de Partij van de Arbeid in een extra raadsvergadering op 1 juli 2008 een motie over deze problematiek zou gaan indienen. 'Het is duidelijk dat dit het volgend jaar op een andere manier aangepakt moet worden,'

zegt woordvoerder Eric Hercules. 'Het vergassen van de ganzen blijkt niet de beste oplossing te zijn, want op dit moment staan ook andere belangen op het spel dan alleen die van de Texelse agrariërs. We hebben nu ook te maken met de eilandbelangen, gezien de enorme hoeveelheid reacties die er nu zijn binnengekomen. Ik denk dat het niet slim is van de gemeente om hiervoor de ogen te sluiten.'

Het gaat volgens Hercules niet om bedreigingen. 'Ik denk dat de gemeente zich nog een keer achter de oren moet krabben. Wellicht is het handig om het beleid een keer grondig te heroverwegen. Je

Het nieuws van het vergassen van ganzen in Nederland verspreidde zich over de wereld. Zelfs op Malta verschenen berichten daarover op een website.

kunt niet zomaar de mening van de vogelaars terzijde schuiven. We moeten de zaken wel serieus nemen. Voor een volgende keer is er meer expertise nodig. Want er staan nu ook toeristische belangen op het spel.'

In Honswijk (gemeente Houten) werden ruim duizend Brandganzen gevangen en afgevoerd. De ganzen verbleven in de omgeving van de rivier. Hoe ze werden bijeengegreden, is op een filmpje goed te zien (<http://www.faunabescherming.nl/audio/honswijk-kort.wmv>). Deze video is opgenomen aan de noordkant van de Lek bij fort Honswijk, ten westen van de spoorlijn Schalkwijk-Culemborg (Utr.). De ganzen werden met twee bootjes vanaf het water nabij Everdingen (Utr.), de noordelijke wal bij fort Honswijk opgedreven.

Regelmatig bericht ik u over de verschrikkingen die vogels op Malta meemaken.

De website waar de informatie vaak vandaan komt, meldt nu ook onze zorg en verdriet:

http://www.proact-campaigns.net/proactholland/geese_killing.html.

Ook de Duitse Vogelbescherming besteedt aandacht aan deze acties en roept landgenoten op Texel te mijden. Ik was in augustus op Texel er waren veel Duitsers en ook groepen Grauwe Ganzen.

Grote Bonte Specht bemachtigt jonge Pimpelmees

Op <http://www.youtube.com/watch?v=QPwW5SHYv9c&feature=rrelated> zien wij hoe een Grote Bonte Specht een pimpelmeesjong pakt. Henri Bouwmeester geeft commentaar bij deze gebeurtenis: 'In jaren waarin er, om welke reden dan ook, schaarste is aan Houtwormen en andere insecten in dode bomen gaan spechten over op andere prooi. Op de Veluwe hadden we de afgelopen twee jaar ook verhoogde predatie van jonge mezen door Grote Bonte Spechten. Dit kwam echter (net als bij de

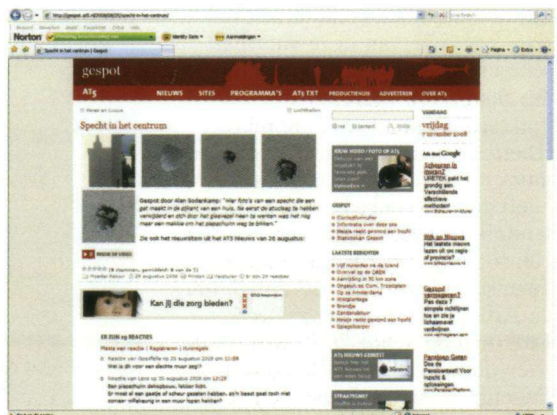
mezennestkasten in Markelo, Twente) alleen in een beperkt deel van het bos voor, bovendien was er bij alle kasten gelijkenis in de werkwijze van de specht. Waarschijnlijk werd het dus uitgevoerd door slechts één individu. Groot verschil was echter dat in andere jaren de predatie zich beperkte tot kleine jongen, maar tijdens de afgelopen twee jaar waren ook jongen die al bijna in de veren zaten, het haasje'.

Volgens Henri kan het gebrek aan insecten veroorzaakt zijn doordat er veel dood hout wordt geogst omdat dat als grondstof voor biobrandstof geld oplevert. Ook schrijft Henri dat er in veel bossen langs wandel- en fietspaden veel dode bomen worden weggezaagd. Men doet dat omdat een fietser of wandelaar in dergelijke gebieden wel eens een tak tegen het hoofd zou kunnen krijgen, waarna de beheerder aansprakelijk gesteld kan worden. Zo treedt er ook schaarste op in bossen waar geen nestkasten hangen.

Woningnood bij de Grote Bonte Specht

Alan Sodenkamp zag een specht die een gat maakt in de zijkant van een huis midden in een woonwijk. Na eerst een gat te hebben gemaakt in de stucplaat wist deze vogel zich door een laag glasvezels heen te werken. Daarna was het nog maar een makkie om ook het piepschuim weg te pikken. Op <http://gespot.at5.nl/2008/08/25/specht-in-het-centrum/> zijn daarvan foto's en een video te zien.

Op de website schreef men dat Alan de vogel heeft 'gespot'. Dat kijken naar vogels en vliegtuigspotters op één hoop worden gegooid, vind ik heel ergerlijk en ik wil dan ook de volgende dringende oproep doen: Gebruik als vogelaar nooit meer het woord 'spotten' in de betekenis zoals hierboven!

Alan Sodenkamp zag een specht die een gat maakte in de zijgevel van een huis midden in een woonwijk.

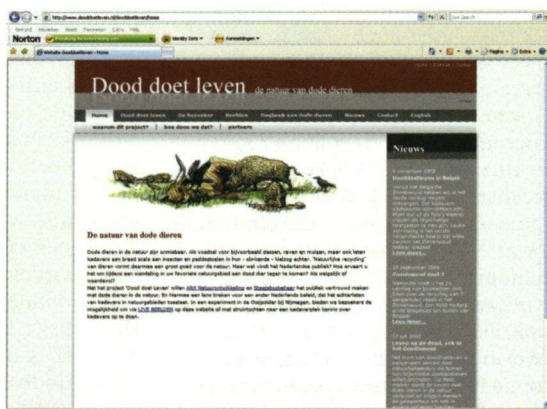
Kadaverdiscipline

De Vale Gier uit de Wieringermeer – net ten noorden van Sloodorp – is mogelijk al in uw herinneringen vervaagd. Er was nogal wat commotie in de Wieringermeerpolder vanwege het feit dat de vogel geen eten werd aangeboden. Dat mag echter niet en de vogel zonder vergunning vangen en vervoeren ook niet. De website <http://www.dooddoetleven.nl> is opgezet door de Stichting Ark in samenwerking met Staatsbosbeheer. Zij onderkennen het probleem en de goede regelgeving in dezen. Mede naar aanleiding van een Vale Gier met hongerklop in Zeeland hebben de organisaties contact opgenomen met het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Het mocht niet baten. Sindsdien heeft men besloten het ministerie goed op de hoogte te houden van het wel en wee van gieren in Nederland. De mensen achter de website veronderstelden namelijk dat de experts bij het ministerie een onjuiste indruk van de materie hadden, omdat hun kennis van het voorkomen van gieren gestoeld was op krantenkoppen en niet op de waarnemingenennetwerken van de vogelaars. Mocht u ergens een Vale Gier ontdekken en denken wat is dat een rustige vogel met nog weinig beweging, neem dan zo snel mogelijk contact op met de mensen van Stichting Ark. De één zijn zijn dood is de ander zijn voedsel.

Kadavers en gieren

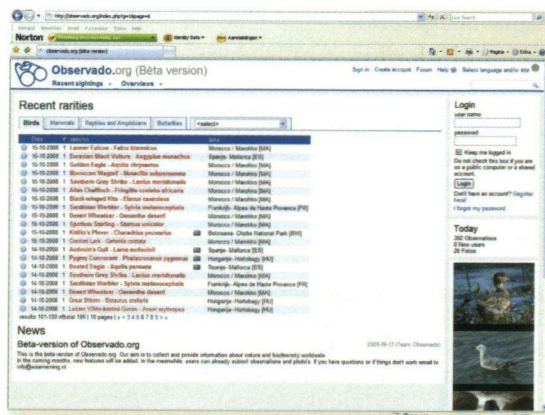
Ouderdom komt met gebreken. Daar weet uw redacteur inmiddels alles van. Vorig jaar zocht ik de Magelhaenspecht in het Nationaal Park Tierra del Fuego. Zes kilometer lopen over glibberige en op- en neergaande wegen, maar... ik zag deze bijzondere specht. Op 5 maart 2007 schepte ik in naar Antarctica en ik had lang veel pijn in mijn gewrichten. Na een paar dagen heb ik daarvoor de scheepsarts bezocht. 'U hoeft echt niet met

pijn te lopen,' was zijn antwoord en hij gaf mij... diclofenac. Waarvan kende ik dit medicijn? Veel later wist ik het weer: van de gieren in India. In de gratis krant 'Dag' van 7 augustus 2008 stond in de rubriek 'Hoe zit 't?' het volgende stuk over dit onderwerp, geschreven door Andrea Kooiman met de kop 'Ecosysteem in de war - Hondsdolheid leidt tot dood van duizenden Indiërs': *"De één zijn dood, is de ander zijn brood, ook in de dierenwereld. Sinds 1990 kreeg vee in India de ontstekingsremmer diclofenac toegediend; een middel dat koeien makkelijk kunnen hebben, maar waardoor miljoenen gieren na een milligram al het loodje legden. De karkassen van vee, waar de vogels zich normaal tegoed aan doen, bleven liggen. Wilde honden konden zich hierdoor voeden aan de lijken. Naar schatting overleefden hierdoor (tussen 1992 en 2006) 5,5 miljoen honden, die anders zouden zijn verhongerd. Dat klinkt als goed nieuws, maar er zat een addertje onder het gras. De honden waren veelal besmet met hondsdolheid. Tussen 1992 en 2006 zouden zij 38,5 miljoen keer een mens hebben gebeten. Een onderzoek geleid door Anil Markandya van de Universiteit van Bath in Groot-Brittannië, laat zien dat per honderdduizend hondebeten 123 mensen overlijden aan hondsdolheid. Dit betekent dat door de 'hapgrage' honden minimaal 47.300 mensen overleden. Het behandelen van de gebeten Indiërs en alle kosten die bij de sterfgevallen kwamen kijken, zorgden voor een kostenpost van bijna 22 miljard euro. India heeft het veemedicijn inmiddels verboden. Markandya zegt dat de uitwerking van medicijnen voortaan gecheckt moet worden voordat ze aan dieren worden toegediend."*

De Stichting Ark en Staatsbosbeheer hebben de actie 'Dood doet leven' gestart met als doel meer bekendheid te geven aan dood in de natuur. Het publiek moet meer vertrouwd raken met dode dieren in de natuur en het beleid zou erop gericht moeten zijn dat kadavers in de natuur kunnen worden achtergelaten.

In India is het middel dan wel verboden, maar mijn huisarts geeft het mij nog gewoon. Het helpt wel tegen de pijn in de gewrichten en voorlopig kan ik nog naar vogels kijken. Kees van Berkel reageerde op het artikel. 'In 1998 was Kees voor het eerst in India en de Bengaalse Gier was alomtegenwoordig op het platteland. Lag er ergens een dode koe, dan waren er gieren (Bengaalse en de twee soorten Indische). In Delhi vlogen ze nog in grote groepen van tientallen boven de stad. 's Avonds daalden ze in spectaculair grote groepen neer in de bomen in de parken. Het vogelparadijs Bharatpur stikte ervan. En wat zeiden de Indiërs? Er zijn zo weinig gieren de laatste jaren. In 1999 kwam ik er weer en de gieren waren vrijwel weg. Geen enkele gier meer in Delhi en nog maar een zeer klein aantal Indische Gieren in Bharatpur. Dode koeien lagen te rotten met daarop een enkele Aasgier. De enige plekken waar nog redelijke aantallen voorkwamen, waren de tiggerreservaten waar de gieren op prooiën foerageerden in plaats van op dood vee. Een jaar later waren de Bengaalse Gieren daar ook weg. Alleen de Indische Gieren zag je er nog. Die kunnen kennelijk net iets beter tegen diclofenac dan de Bengaalse, maar misschien eten ze relatief meer orgaanvlees. In 2003 waren gieren erg zeldzaam, in 2005 zag ik een kleine groep Indische Gieren en twee Bengaalse Gieren in Bharatpur. In 2006 was het weer slechter. Behalve honden profiteren ook de honderdduizende Zwarte Wouwen en ook de tienduizende Aasgieren die nu in wolken boven de steden (vooral ook Delhi) ervan. Zij zwermen over het platteland en duiden zo ook aan waar ergens dood vee ligt. Het heeft een paar jaar geduurd, maar hun aantallen zijn nu ook enorm'. Hopelijk val ik niet ten prooi aan de gieren.

De website Waarneming.nl is al enkele jaren populair in Nederland. Sinds enige tijd is het nu ook mogelijk waarnemingen uit het buitenland in te voeren via internet. De website is te vinden op: <http://observado.org/index.php?local=xx>.

Waarnemingen uit het buitenland

Buitenlandse waarnemingen kunt u invoeren via: <http://observado.org/index.php?local=xx>. De opmaak van de website is voor Nederlandse vogelaars heel vertrouwd want die kent men al van Waarneming.nl. Verwacht niet direct een website met alle gebieden waar wij Nederlanders komen. De website is nu nog een betaversie, waarvan ook de inhoud nog moet groeien. Door gebruik te maken van genoemde website kunt u helpen. Het is de bedoeling op deze website waarnemingen uit de hele wereld te verzamelen. Voor België bestaat er een aparte website: <http://waarnemingen.be>.

Gratis foto's

Jan van der Straaten was zeer nauw betrokken bij de 'Avifauna van Noord-Brabant' (1967). Een boek waarin ik met veel plezier heb gelezen. Datzelfde plezier levert een bezoek aan de website <http://www.saxifraga.nl>. Eenieder die een foto nodig heeft van plant of dier of van landschappen in of buiten Europa, kan deze krijgen via de genoemde website, mits het om een verzoek gaat waar geen commerciële activiteit achter zit. De voorwaarden voor het indienen van een aanvraag zijn te vinden op de website. De website behoort aan de Stichting Saxifraga en het doel is door middel van foto's inzicht te geven in de biodiversiteit van Europa. Via de Stichting is het mogelijk meer dan 150.000 foto's te krijgen. Heel veel fotografen leveren materiaal aan de stichting. Op de website staan van alle planten en dieren waarvan foto's aanwezig zijn de wetenschappelijke namen. Van landschappen zijn er

volgens de site meer dan 50.000 voorbeelden te krijgen.

Apeldoorns VogelNet

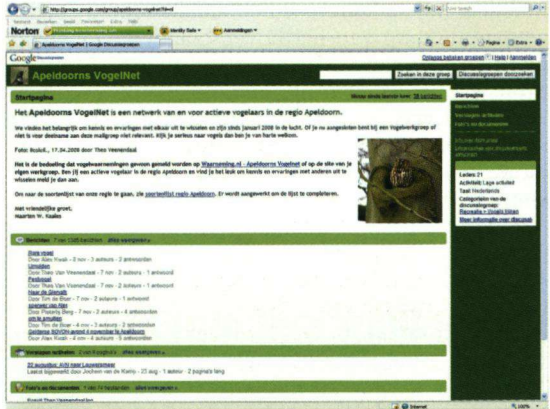
Het Apeldoorns VogelNet bestaat nu een half jaar. Als u naar: <http://groups.google.com/group/apeldoorns-vogelnet?hl=nl> gaat dan ziet u de e-mails van deze groep. Op de website staat: 'We vinden het belangrijk om kennis en ervaringen met elkaar uit te wisselen en zijn sinds januari 2008 in de lucht. Of je nu aangesloten bent bij een vogelwerkgroep of niet is voor deelname aan deze mailgroep niet relevant. Kijk je serieus naar vogels dan ben je van harte welkom'. Altijd handig als je daar in de buurt bent.

Wergroep Lepelaar

Op <http://www.wergroeplepelaar.nl> zijn gegevens te vinden van Lepelaars uitgerust met gps-zenders. Interessante informatie waar Otto Overdijk garant voor staat. Hij is betrokken bij het ringen van Lepelaars op Schiermonnikoog en ook de gegevens van Banc d'Arguin in Mauretanië komen op deze website.

Websites van vogelaars

Wim Vader uit Tromsø heeft een

Het Apeldoorns VogelNet bestaat een half jaar. Op de website wordt kennis en ervaring uitgewisseld over vogels in het gebied.

eigen website (<http://www.imv.uit.no/ommuseet/enheter/zoo/wim/index.html>). Regelmatig publiceert hij over de natuur in zijn omgeving. Met veel interesse worden die mails door diverse vogelaars gelezen en zo af en toe is er in deze rubriek ook aandacht aan besteed. De specialiteit van Wim is Vlokkreeftjes. Ooit ontdekte hij in Zeeland de eerste Kleine Geelpootruiter, maar die werd niet aanvaard. Gelukkig staat zijn waarneming wel in het boek dat prof. dr. K.H. Voous schreef 'In de ban van Vogels'. Prachtige foto's gemaakt door Hans van de Griendt zijn te vinden op: <http://photo.net/photos/hvdgriendt>. Een bezoekje is zeer de moeite waard. Klaas Eigenhuis wijst op de scholeksterfoto's op deze website en ook die zijn magnifiek.

Steeds vaker wordt gebruik gemaakt van gps-apparatuur bij onderzoek aan vogels. Ook Lepelaars worden tegenwoordig daarmee uitgerust. Foto: J.C. Wammes.

Mocht u mij op zaken willen attenderen of naar aanleiding van het bovenstaande reageren, dan kunt u bellen of schrijven.

Mijn website vindt u op: <http://www.petercmeijer.nl>. Daar vindt u een link naar *het Vogeljaar* en de genoemde links uit de rubriek 'Vogels kijken langs De Digitale Snelweg'. Ook de websites van

vogelaars en vogelorganisaties kunt u daar vinden.

■ P.C. Meijer, Mossel 16, 1775 JB Middenmeer.
Telefoon (0227) 50 35 59, e-mail:
digitalesnelweg@petercmeijer.nl.